

Zaštita jabuke u fazi "mišjih ušiju"

Mnogi voćari poslednjih godina opredijelili su se za podizanje zasada jabučastih voćnih vrsta. Aktuelni sortiment nameće potrebu za intenzivnijim pristupom ovoj djelatnosti, odnosno neophodnost da se ispoštuju preporučene agrotehničke i pomotehničke mjere kako bi se osigurao prinos i kvalitet plodova i ekonomski opravdala proizvodnja. Jedan od bitnih preduslova uspješne proizvodnje je i pravovremena zaštita od prouzrokovaca bolesti i štetočina. Ovom problemu pažnja se naročito mora posvetiti u godinama sa nestabilnim vremenom i učestalim padavinama.

Sl.1. Fenofaza „ mišje uši “

Od bolesti jabuke svakako najznačajnije mjesto zauzima čađava krastavost koju prouzrokuje gljiva *Venturia inaequalis*. Ako nastupe povoljni uslovi do infekcije od strane ovog patogena može doći već u fenofazi "mišjih ušiju" a najpovoljniji uslovi za razvoj ove bolesti, uglavnom, nastaju u fazi cvjetanja i precvjetavanja, kada je jabuka i najosjetljivija. Pojava tamnosmeđih pjega na

lišću i plodovima simptomi su koji ukazuju na ovog patogena. Na plodovima se u okviru pjega javljaju veće ili manje pukotine kroz koje prodiru sekundarni paraziti i smanjuje im se upotrebna vrijednost. Ovi simptomi mogu se zapaziti od kraj aprila do berbe.

Gljiva prezimljava u opalom lišću, u peritecijama, u kojima se u proljeće obrazuje veliki broj askospora. Za njihovo oslobađanje iz zaraženog lišća potrebna je određena vlažnost. Ovaj period izbacivanja askospora je razvučen tokom proljećnih mjeseci i traje sve dok ima askospora u peritecijama. U ovom periodu čak i najmanja količina padavina uzrokuje ostvarenje tzv. primarnih infekcija. Iz ovog razloga, počev od faze "mišjih ušiju" moraju se raditi učestali tretmani na svakih 10-14 dana. Ukoliko se u ovom periodu ne spriječe infekcije na lišću, i kasnije na plodovima, javljaju se pjege u okviru kojih se formiraju konidije parazita koje su uzročnici sekundarnih infekcija u daljem periodu.

Sl.2. Čađava krastavost, simptomi na plodu i listu jabuke

Zaštita od ove bolesti kombinuje se sa zaštitom od pepelnice (*Podosphaera leucotricha*), kao drugom po značaju bolešću jabuke. Na osjetljivijim sortama jabuke, kao što su: jonatan, ajdared i dr., bolest je u ovom vremenskom periodu prepoznatljiva po tzv. bijelim mladrima koji se moraju uklanjati. Kasnije cvjetni pupoljci i novoformirano lišće bivaju potpuno prekriveni pepeljastom prevlakom.

Sl. 3. Pepeljasta prevlaka na lišću jabuke

Za zaštitu od ovih bolesti na samom početku vegetacije može se koristiti: Dithane M 45 ili Penncozeb WG u kombinaciji sa Cormax ili Pehar-om i Karathane-om Gold 350 EC. Umjesto Karathane Gold 350 EC za zaštitu od pepelnice može se upotrijebiti i neki sumporni preparat, recimo Casovet 80 DF. U ovom periodu primjetna je pojava i nekih štetočina pa se ovoj kombinaciji može dodati i jedan insekticid, npr. Radar 300 EW ili Konzul.

Mr Ivona Jočić

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

Regionalni centar Berane